

یک اربعین دیگر هم گذشت؛ ماماندیم

بزرگراه

۷۰ مادر زمانی زندگی می‌کنیم که همه موجودات حسین (ع) را می‌شناسند و برایش اح

تحریریه
قفسه کتاب

شال عمانی

محمد صالح سلطانی- فکرمند چفیه است. یعنی اساساً هر پارچه بلندی را که نقش‌های مربوطی داشته باشد، چفیه صدامی کردم. طول کشید تا بهم این پارچه‌های سیاه با طرح‌های چهارخانه برای خودشان اسامی دارند. شال عمانی برای سفر اربعین ضروری بود چون هم کارسایه بان را می‌کرد، هم گاهی وقت‌های بالش پاروانه‌زامانی گرفت، اگر لازم بود سفره یا جانمانز هم می‌شد و خلاصه آچار فرانسه زائر پیاده بود. یک مشکی با طرح‌های آبی پررنگش را از مشهد خریدم و بعد از متبرک کردنش با ضریح امام رضا، بدم عتبات. تمام مسیر اربعین ۹۷ را کنار می‌بود و کارم راه می‌انداخت. دوستش داشتم و در آن سفر برای تماس ضریح‌های مقدسی که دیدم متبرکش کردم. چیز خاصی شده بود، یک‌تکه پارچه که نور را در کاظمین و کربلا و نجف و مشهد لمس کرده. سال بعد هم اولین همسفر قطعی مسیر اربعین بود. آن سال قبل شروع پیاده روی رفتیم سامرا و کلکسیون تبرکاتش را کامل کردم. شال من در ابتدای پیاده روی اربعین ۹۸ هفت امام و یک حضرت عباس را زیارت کرده بود. روز آخر کربلا دیدم سفر تمام می‌شود بدن این که من به ضریح امام دست زده باشم. رفتم و سط شلوغی. شال هم روی دوشم بود و برا رسیدن به ضریح انتظار می‌کشید. از گوشش راه باز شد و خودم را انداختم در بغل امام و پسرانش. وقتی از ادحام بیرون آدم و دستی به گردش کشیدم، شال عمانی ام سرگایش نبود. احتمالاً که نه، قطعاً افتاده بود زیر پای زائران دم ضریح. راهی برای برگشتن و پیدا کردن شال نداشت. شال همان جا کنار امام شهید، مجاور شد. قبل از این که سفر تمام شود، از بازار کربلا بک شال عمانی دیگر خریدم. این یکی با طرح سبز مغزپسته‌ای روی پارچه سیاه. شال جدید دو سال است دارد خاک می‌خورد و دلتگی می‌کشد. یعنی می‌بینم روزی را که شال سبز جدید هم مثل برادر بزرگتر آبی اش، مجاور امام شهید شود؟

مسح شفا

طاهره راهی- متوجه نشدم چه می‌گوید. نه من عربی بلد بودم، نه او فارسی می‌دانست. تازه رسیده بودم و از گرما جانی نمانده بود. زنی عرب با نژادی در آغوش، از همان لحظه که نشستم و به پشتی تکیه دادم، آمد و مدام به عربی چیزهایی گفت. تنها من و او در موبک بودیم و کودکانی در سنین مختلف که بزرگ‌ترین شان شاید به دوم دبستان می‌رسیدند. اطراف‌مان می‌چرخیدند و به عینک، کوله و کیف کوچک دوربینم دست می‌زدند و با لبخندی همراه با خجالت، فرار می‌کردند. خسته بودم، سقف سرم از تابش خورشید داغ‌کرده و عرق از همه‌جای سرازیر شده بود. متحیر و گرم‌زاده به زن نگاه می‌کردم؛ شاید دلش به رحم آید و لیوانی آب برایم بیاورد. هرجا رفته بودم، بدون آن که زبان بازکنم و چیزی بخواهم، انواع اشبه و اطعمه مهیا بود اما در این موبک کوچک که تنها دو اتاق داشت، گویا چیزی نبود. گفتم: «اما، مای باره، تشننے‌ام». زن انگارش نشید. باز تکرار کردم. این بار یکی از دخترچه‌ها از اتفاق دوم پارچ آبی آورد. یک پارچ آب تگری! صدای برخورد تکه‌های بیخ باهم در آب، همانند رقص زنجبلی ها در جام شراب بهشتی از چشمۀ سلسیل، برایم سمفونی مسحورکننده‌ای بود: (ویسکوئن فیها کائسا گان مراجھا زُنجبلیا*) غیناً فیها تنسقی سلسلبیلاً. اما این بار هم به جای آن که پارچ آب و لیوان را برای من بیاورد، آنها را روی تاقچه گذاشت. از گرما، تشنگی و خستگی کلاهه شده بودم، ایستادم. زن هم، هنوز اولین قدم را برنداشته بودم که دستم را گرفت و اجازه نداد حرکت کنم. ناگهان انگاره که چیزی یادش آمده باشد، چشمانش برقی زد، انگشت‌ش را به زبانش زد و روی پیشانی نوزادش کشید. بعد آرام آرام همان جمله عربی را تکرار کرد. جمله‌ای عربی که مرا سحر کرد: (مسحی تعالیٰ گضت بنتی شفاء). من از جمله او تنها مسح و شفا را متوجه شدم، اما با کاری که کرد، اصل حرفش را همین که عمل او را تکرار کردم و انگشت آغشته به آب دهانم را آرام به پیشانی نوزاد کشیدم، دخترک، لیوان به دست به من لبخند زد.

۲ بلوک تا مرگ

سیدعلی مدد زبدی- پنج شش سال پیش، هنگامی که فرزندان نامشروع این ظلقاء، شیلنگ و تخته‌هایشان را در عراق و شام ول کرده بودند، به اذن باری تعالی کولهه مان جمع شد و رحل سفرمان در موسم مرامیم چهلم به سوی سرزمین عراق بسته شد. اولین چیزی که پس از سلوکات معنوی بین کلمات هوییدمی شد، شرح حیرت‌انگیزی از سرمای استخوان سوز بود و آن فرزندان نامشروع. به خیال‌شان با تهدید قتال و ترقه‌بازی می‌توانستند راه را خالی از رهرو کنند اما امان از این خیالات خام، شرح قصه مانیز حکایت یکی از این خیالات خام است که در آن سفر پرماجر از کنار گوش مان گذر کرد؛ شبی در حال بازگشت از حرم به موبک بودیم که در میانه راه بین کلمات هم‌بازنان مان کلیدوازه انفجار گوش مان را بازی گرفت؛ از ظاهر امر برمی‌آمد که عامل انتشاری به قصد پرتاب کوکتل مولوتف وارد حرم شده و همین که دست را به زیر لباس برد، زوار به عنایت جناب علمدار(ع) هوشیار شدن و حقش را کف دستش قراردادند، اما این پایان ماجراهای آن شب نبود. مسیر را ادامه دادیم و به موبک رسیدیم. لاک‌های دفاعی در برابر سرما را کنديم و به خواب رفتیم؛ چشمانم به مرتفع‌ترین قلل گرم رسیده بود که ناگهان زمین دچار لرزشی شدید شد. به گمان این که گرفتار زلزله شدیم نیم‌پلکی بازکردم. هیچ، همه سالم و سلامت به روی‌پردازی ادامه می‌دادند. بازگاه خوشبینانه که هم‌هیبتی بهسان خودم در بین زوار سقوط کرده، ادامه سکانیس آخر خوابم را از سر گرفتمن تاین که با لگد‌های نمازگزاران دواره سریال نصفه ماند. از خیمه خارج شدم، ماتم برد. از زمینی در حد فاصل دو بلوک محل اسکان مان دود بلند می‌شد. پرس و جویی کردیم و مکشوف شد که خمپاره‌ای قرار بوده حواله موکب منطقه طویرج بشود اما به مدد پروردگار و تعجیل دواعش، مهمان نخلستان همسایه شده و نیمه شب مارا به لزه انداخته بود...

آن ۴ زن بهشتی

آسیه تقوقی پور- روبروی حسینیه ایستاده‌ام. پسر امامه‌ام آرام در آغوشم به خواب رفته است. آنقدر خسته‌ام که اختیار قدم‌هایم راندارم. از سفر پیاده روی اربعین برگشته‌ایم، اتفاقات چند ساعت قبل در ذهنم رهی می‌رود. شب است در ماشین نشسته‌ایم. خستگی از سرور و می‌بارد. همسرم گرفتار مسمومیت شدیدی شده و خواب است. دوست همسرم هم خواب و تنها راننده چشم به جاده بیدار من هی می‌خوابم و بیدار می‌شوم، یعنی می‌خواهم بیدار بمانم اما نمی‌توانم. ماشین مدام پیچ می‌خورد. من هم که گاهی چشمانم باز می‌شود مردمانی را می‌بینم که کنار جاده آتش روشن کرده‌اند و پیاده به سمت مرز می‌روند. بالاخره به ایلام می‌رسیم به یک حسینیه، نزدیک ساعت ۴ صبح. پس من مدت در ماشین خواب بود، مطمئن به محض رسیدن به جاده بیدار، رؤیاست یا کنارش باشم، یعنی روال این بوده همیشه. سعی می‌کنم حواسم را جمع کنم، به آخرین پله می‌رسم. چهارزین سیاه‌پوش به من نزدیک می‌شوند. نمی‌دانم خوابم باید روان، رؤیاست یا بیداری، انگار از قبل منتظر بوده‌اند. یکی وسایل را می‌گیرد. یکی برایم جای خواب می‌اندازد. یکی پسرم را بغل می‌کند. آخری با مهرانی می‌گوید: «شام خوردی؟» من جواب می‌دهم: « فقط می‌خواهم بخوابم. » به بقیه می‌گوید: «بریم خلی خسته است، خوابش می‌آید. » می‌روند. اما آن یکی طاقت نمی‌آورد و بشقاب غذایی لذیذ برایم می‌آورد. راه نمی‌روند انگار، مثل ابر می‌خرامند و رفع حواچ می‌کنند. صورت شان را نمی‌بینم، نمی‌دانم از خستگی است یا جیز دیگر. کمی غذایی خورم، پسرم هم همچشم‌هایم می‌رود. صبح با زنگ همسرم از خواب بیدار می‌شوم، آن چهارزین را نمی‌بینم، گویی شیفت شان تمام شده و دیگران جای آنها را گرفته‌اند. وسایل را که سرخال و شاد مشغول شیطنت در فضای وسیع حسینیه است، بغل می‌کنم و بیرون می‌روم. این چهارزین را نمی‌توانم فراموش کنم. بیشتر شب‌ها، به خصوص شب‌هایی که خیلی خسته‌ام بادشان رهایم نمی‌کند. بایدشان مست می‌شوم از خوشی. آرامش می‌گیرم. این چهارزین سیاه‌پوش بهشتی را نمی‌توانم فراموش کنم. خودشان می‌گفتند خادم زائران حسینیند...